

Előfizetési feltételek:
 Vidékre postán vagy helyben házhoz
 (horvá.)
 Egész évre 10 frt. Fel évre 8 frt.
 Negyed évre 4 frt.
Arany szám 6 krajczár.
Hirdetmények díja:
 Hasábos petítisor egyszeri hirdetésnél 12,
 kétszeresnél 10, háromszorosnál 8 kr.
 A nyilvántartás 50 kr.
 Bélyegdíj külön 30 kr.
 Hirdetmények elfogadhatók a ki-
 adóhivatalon kívül egyedül **Hansen-**
stein és Vogler hirdetésfelvételi
 hivatalában Budapesten: Drottner-utca
 1. sz. I. em. Béc: Wallfischgasse 10. sz.
 Prága: Graben 27.

KÖZÉPPÁRT

Politikai napilap.

Szerkesztői iroda:
 Belváros, Kalap-u. 15. sz. I. em.
 A lap szerkesztéséért minden kö-
 zlemény a szerkesztéshez intézendő. —
 Bermentetlen levelek csak ismert e-
 zektől fogadhatók el. — Kéziratok nem
 adhatók vissza.
Kiadóhivatal:
 Belváros, Lipót-u. 2. sz. földszint **(Ker-**
tesz József könyvnyomdai irádaja)
 hora a lap anyagi részét illető közlemé-
 nyek (előfizetési pénzek, hirdetmények
 kiadás körüli panaszok) intézendők.

Budapest, június 16.

Tegnap hirtünk, mely meglepő tartalma miatt hivatalos megerősítésre várt, a ma délelőtt Bécsből érkezett és lapunk távirati rovatában közölt tudósítás szerint bevalósult. Kuhn báró, ki új alkotmányos aeránk kezdete óta a közös hadügyi tárcza viselője volt, ezen állásától fölmenni kérté magát és helyett a sokkal nyugalmasabb főparancsnoki állást Grázban kapta, hol a nyugalmazottak körében kipihenheti magát babérjain.

Ily hosszú miniszteri pályafutás a birodalom mindkét országában ritkaság és annál nevezetesebbnek mondható, mivel a törvényhozási testületekkel szemben a legszorogatottabb állapotoknak volt a közös hadügyminiszter mindenkor kitéve; miután ez azon tárcza, mely legtöbb pénzt igényelt, anélkül hogy a megszavazott összegeknek gyakorlati hasznát tapasztalhattuk volna. De azért távol legyen tőlünk Kuhn bárót amiatt, hogy az általa újjászervezett hadseregnek gyakorlati hadképességét és a kiadott millióknak harezban hasznosságát be nem bizonyította, gáncsesal illetni; sőt örvendünk, hogy erre nem volt szükségünk. A kérdés csak az lehet: vajjon a közös hadsereg szervezete, hadképessége haladt-e alatta, a véderő fokozódott-e és a védelmi eszközök gyarapodtak-e? E kérdésre válaszolt már is a lajhánimnői és lajhánimnői közvélemény, amidőn a visszalépő miniszterhez rokonszenves és elismeréssel teljes bucsuszavakat intézett.

Az egyedüli hiba Kuhn báróban az volt, hogy az uralkodó közigazgatási állapotokra sohasem volt tekintettel, mert budget tételeit folyton szaporította és fokozta, anélkül, hogy a monarchia pénzerőjének az utóbbi években bekövetkezett csökkenését figyelembe vette volna. Innen a sok támadás ellene, innen a delegációk heves föllépései ellene, innen az örökös törlések, melyekkel tülhajtott igényei némileg leszállítottak.

Be kell ugyan ismernünk, és e körülmény igen enyhítő, hogy Kuhn báró roppant terhes föladatot vállalt magára, t. i. az összes osztrák-magyar hadügy reformját, ami óriás összegek igénybevétele nélkül keresztülvihető nem lett volna. Hinc illae lacrymae!... És a nagy horderejű reformmú általa szerencsésen be is fejeztetett, úgy, hogy már csak a részletek maradtak hátra, miknek megalkotása utódjának nem nagy terhére lesz, ha azon bizonyos körökkel, melyek Kuhn bárónak kezdeményezését e téren is szívesen nem látták, egyértelműleg tesz javaslatokat.

A volt hadügyminiszter váratlan visszalépésének indokairól kívánunk még röviden megemlékezni.

E részben a legfurcsább hírek keringenek. Némelyek a közös miniszterek közti egyetértés hiányát, mások Kuhn b. egy korábbi elhatározását a lemondásra tekintik a váratlan esemény indokának; némelyek ismét „a fölség bizalmának minisztere iránti megfoghatóságában“, mások pedig a hadsereg főfőltigyele: Albrecht főherceg és Kuhn hadügyminiszter között fönforgott nézetkülönbségeknek tulajdonítják a jelen politikai szélsőségekben oly rögtön és meglepően történt dimissiót. A „P. L.“, mely tegnap vett táviratai alapján nem „jót“ jósolt ez eseményből, ma már nyugodtabb kedélyállapotban „legjobbban értesült“ levelezője nyomán az előléptetési szabályzatban keresi a hadügyminiszteriumban történt személyes indokát, és egész határozottsággal állítja, miszerint e visszalépésnek a politikával nincs semmi köze.

Mi szintén e nézethez csatlakozunk, de föltevéseinkben közel állunk laptársainkhoz, melyek bizonyos bécsi hadügyi köröknek befolyását hangsúlyozták. — Egyetértünk a „Pester

Lloyd“-dal aziránt is — s ezt e helyen fölemlelni jónak látjuk — hogy a közös kormány, melynek a német „Wiener Zeitung“ ép úgy, mint a magyar „Budapesti Közlöny“ egyenlőképp hivatalos organuma, ezen miniszterváltozásra vonatkozó legfőbb kéziratokat, valamint egyéb a közös miniszteriumoktól származó hivatalos közleményeket előbb közli a bécsi hivatalos lappal, mint a budapestivel, a paritás elvének nem hódolván.

Kuhn báró utódja Koller tábornok és csehországi helytartó, mint alkotmányhíű férfi, az alkotmányhívek pártjának nagy szolgálatokat tett. Erélyét és képességét a közös hadügyminiszterség tövises pályáján Kuhn báró után nehéz lesz bebizonyítani, mivel elődjének visszalépése mintegy zárkóvté képezvén a hadügyi reformnak, nem oly könnyen fog új tervekkel a delegatióknál sikert aratni.

— **Lapunk június II. számának** vezércikkében azon képviselők közt, kik egyik vagy másik vasúti társaságnál mint igazgatótanácsosok működnek, Széll Kálmán neve is említett. Ezen állítás is tévedésen alapult. Széll Kálmán már a jelenlegi országgyűlés megnyitása óta, nem tagja a magyar nyugati vasúti igazgatótanácsának. Azon t. laptársainkat, kik az említett névsort netalan közölték volna, kérjük ezen helyreigazítás átvetelére.

— **Kuhn közös hadügyminiszter** fölmennésének híre a legnagyobb mértékben meglepte politikai körünket. A „P. N.“ közleménye szerint a hírt Budapestben először a min. elnök vette ma délelőtt egy bécsi sürgönyben. A min. elnök éppen akkor a képviselőház központi bizottságában volt jelen s a hírt az e bizottsági tárgyalásokban részt vett képviselőkkel közlő, míg délután azt, a „P. N.“ s a „P. L.“ esti kiadása tudatá a közönséggel. A min. elnököt az esemény okát és körülményeit illetőleg az említett bizottságban jelen volt képviselők elhalmozták kérdésekkel; de tüzetes fölvilágosítást nem nyerhettek. És minket arról biztosítanak, hogy a hír a min. elnökre éppen oly meglepőleg hatott, mint azon képviselőkre, kiknek e hírről először volt alkalmuk értesülni.

Kuhn b. 1868. január 18-án nevezetett ki hadügyminiszterré; csak nagynehezen szokhatott az alkotmányos ellenőrzési joghoz és mindenkinek élénk emlékeztetésben lehetnek azon sokszor ismételt heves viták, melyeknek a delegációk voltak színhelyei. Legutóbb báró Kuhn a delegációk többsége által tényes bizalmi szavazattal tiszteltetett meg, s ez után történt rögtön fölmentése annál megfoghatatlanabb. Kollerról azt tudjuk, hogy erélyes, a transactiókat nem ismerő katona, ki legutóbb Csehország helytartója volt s ottani megbízatásának nagy sikerrel tett eleget.

— **A „M. Politika“-ban** olvassuk: Hogy a közös külügyminiszteriumnak Milán szerb fejedelem konstantinápolyi utazására befolyása volt, s a portánál levő internuntiusunk egyikét játszá a közvetítőknek a délszláv Piemont s a fényes kapu közti barátság diplomaii timentésénél, kitűnik abból, hogy a szerb kormány értesülésünk szerint köszönetet mondott a közös külügyminiszteri hivatalnak diplomaii közbenjárásáért.

— **A „Hon“** írja: Legilletékesebb helyről vettük azon értesítést, miszerint Bittó miniszterelnök ur sem Bécsbe utazta alkalmával, sem egyáltalában négy év óta Decasse gróffal nem beszélt. Ezt kérjük a lapunkban kiadott közlemény helyreigazításul vétetni.

— **A keleti vasut ügyéről** az „Ung. Correspondens“ a következőket jelenti:
 „Tudvalevőleg a keleti vasut ügyében adott feleletek amaz albizottsághoz utasítottak, mely már előbb a kérdések összeállításával foglalkozott. Ez albizottság megint Bánó, Korizmic, Harkányi és Szentpályi képviselőket bizta meg az előadással. Utóbbi elvállalta a feleletek átvizsgálását és összeállítását, és azokat két osztályba sorozta, tudniillik olyanokra, melyek több személyt vagy közeget illetnek, és olyanokra, melyek csupán a keleti vasut igazgató-tanácsára vonatkoznak. — Szentpályi ur az első és nehezebb osztály munkáját már befejezte és olyként csoportosította a feleleteket, amint azok valamennyi megkérdeztet által egyformán vagy pedig eltérőleg adtak. E munkálatát Szentpály ur egy tegnap tartott összejövetelen föntemlített társainak átadta és legközelebb munkája másik felét is be fogja

fejezni. — E szerint alig lesz akadály arra nézve, hogy a keleti vasut ügyében a közóhainak megfelelőleg még ez ülésszak befejezése előtt a képviselőháznak jelentés ne tétessék.

— **A magyar kir. igazságügyminiszter** az összes királyi törvényszékek, járásbíróságok és ügyészségek vezetőihez a következő körrendeletet intézte:

Köz tudomásu dolog, s a legtöbb eset sajnosan igazolja, hogy a szükségesben levő büntettek szokásos körözvényi nyomozása legtöbbszőr eredménytelen.

Mínthogy pedig ezen eredménytelenség nagyrészt a személyleírások hiányos szerkesztésének tulajdonítható: utasítom (a ezimet), hogy jövőre minden fontosabb esetben, a körözendő egyének hiteles adatokon alapuló részletes és körülményes személyleírásához — ha lehetséges — az illetőnek fényképét is csatolja; s a kellő tájékoztató hatás céljából a személyleírásban a szökevény családjai körülményeit, kedvenceiből foglalkozásait, felülőbb sajátosságait is említse föl; végre sürgős esetekben, biztosabb siker tekintetéből, az illető szökevény utolsó lak- vagy tartózkodási helyének hatóságát, a körözés eszközzése céljából, közvetlenül és azonnal keresse meg.

— **A „Magyar Ujság“-ban** olvassuk: Bizonyos körökben nagy feltűnést okozott az, hogy Lónyay gróf Pesten is, s most Bécsben, több ízben hivatott az uralkodóhoz. Mint halljuk, a Thurn-Taxis pénzügyben történik mindez, mely úgy a hírhedt Lagrand bukása folytán zavarodott össze s már egyízben Lónyay tisztázta annyira — mennyire lehetett, melytől azonban, miniszterelnöki bukásával szintén visszahúzódott.

— **A közlekedési miniszter** holnap, június 17-én, jó vissza Bécsből.

— **A brüsseli nemzetközi kongresszuson** Németszöveget Voigt-Rheetz tbk. fogja valószínűleg képviselni.

A lapok Kuhn b. visszalépéséről.

A „Pesti Napló“ bécsi levelezője írja:

Kuhn bárót azon differenciák buktatták meg, melyek közötté és a katonai főhadparancsnokság között fönforgottak és legújabbban igen élesek lőnek. — A differenciák azon napon vették kezdetüket, midőn az alkotmányos hadügyminiszteri tárcza életbe léptetett.

Kuhn b. a hadügyi reform ügyét befejezvén, a részletekre nézve is teljes mérvben igénylő a kezdeményezést. Az első élesebb differencia közte és a főhadparancsnokság között a katonai képzőintézetek ügyében merült föl, s azóta folytonosan ismétlődtek a katonai organizáció majd minden kérdésében és különösen a kinevezések és a katonai előléptetési rendszabály dolgában.

Albrecht főherceg csak az imént tért vissza egy nagyobb inspectionalis utazásról s mint állítják, szükségét látta egy igen jelentékeny személyváltozásnak. A hadügyminiszter más nézetet volt, s mínthogy e nézetét nem érvényesíthet, vissza vonult állásából.

Utódját általában erélyes katonának tartják; kinevezetésénél az egyik szempont az is lehetett, hogy Csehországban a német alkotmánypártnak tett kintű szolgálatai őt e párt előtt igen népszerűvé tették.

A „Reform“ a válság hírérol így ír:

Váratlanul jött az sokaknak, akik nem tudták, vagy elfeledték, hogy már mult novemberben suttogták egymémely politikai körök, s hogy azóta várták Kuhn Ferencz báró altábornagy és közös hadügyminiszter elbocsátását, melyet a John báró altábornagy által írott és ő fölségének benyújtott emlékirat után a delegációk idején bekövetkezőnek ítélte a conservatív államférfiak tábora. Kuhn báró azonban nem a delegációk alatt bukkott meg, nem is azok által, mert ügyiátszik, a hadi budget alkotmányos megállapítása előtt nem látszott a döntő körökben észszerűnek a válság fölidézése, hanem megbukott pár héttel később a legnagyobb politikai szélsőségekben a törvényhozás egyik factora, az uralkodó akaratából, a fölség bizalmának minisztere iránt megfoghatósága következtében.

Utóda, b. Koller tábornok, idáig helytartó Prágában, egy politikailag és katonailag igen művelt, eszes ember, kit alighanem az a szempont is ajánlott a király előtt inkább mint másokat, hogy őt a német alkotmánypárt kedveli s tehát választását nem tekintheti hadüzenetnek a februári alkotmány ellen, sem pedig a feudális párt nem tekintheti győzelemnek.

A kérdés, mely ma Budapest politikusait első sorban foglalkoztatja, az: hozzájárult-e gróf Andrássy Gyula Kuhn báró megbuktatásához vagy sem, és beleegyezésével, avagy tudtán kívül történt a miniszterváltás? Koller kineveztetése természetesen már nem történhetett Andrássy meghallgatása nélkül, aki közös miniszterelnök, s mínthogy állását még tartja, miniszteriumába csak olyan tagot fogadhat, a kiből megnyug-

azik. Ezen kérdésre a feleletet nemsokára meghozzák a bécsi és külföldi lapok s a magánhírek, noha hitelesen a rejtélyes miniszterválság történetét egyhamar aligha fogjuk megtudni.

Az „Ellenőr“ ezeket mondja:
„A Pesti Napló“ ma esti lapja egy igen fontos hírt hoz, mely, hogy igaz legyen, nagyon kívánatos. E hír szerint ugyanis Kuhn ur megszünt hadügyér lenni. Ha ez így van, akkor kilátás lehet azon rossz szellem megváltozására is, mely a legújabb időkben honvédségi intézményünk megromlására látszott dolgozni bizonyos egyéniségek által s annyi mindenféle beszédre adott alkalmat a politikai világ bizalmas köreiből, hogy valóban csak a sajtóbeli diszertációnak köszönhetően, ha ez a kérdés nyilvános vita tárgyává nem lőn, s háttérbe nem szorított minden más — bármily fontos — ügyet. Reméljük, hogy a Kuhn ur hadügyészségének megszüntetése esetében nem is lesz szükség kérdést intézni a kormányhoz azon dolgokra vonatkozólag, melyek felől a hetek óta suttognak aggodalmasan és elkomorultan a legtekintélyesebb emberek, s reméljük, hogy Kuhn ur utódjának — báró Koller altábornagy urnak — legelső gondja lesz azon félreértések megszüntetése, melyek nagyon elmérgesedhetnek, ha sokáig tarthatnak függőben egy olyan intézmény fölött, mint a magyar honvédség.“

Az „Ungarischer Lloyd“ cikkéből kiemeljük a következőket: „Nyilt titok, hogy a hadsereg főfelügyelője: Albrecht főherceg, nem mindig a legjobb egyetértésben élt Kuhn hadügyminiszterrel, és hogy e két magas katonai méltóság között nem voltak ritkán a szakbeli viszályok. És e részben a nyilvános gyanítás (mert miről volt szó, ezt tulajdonképpen sohasem lehetett megtudni), általában Kuhn báró pártján állott. Továbbá azon gyanu forog fenn, hogy az egyedül a delegációknak felelős hadügyminiszter hatásköre még jobban korlátozandó lett volna, úgy a tábori kar főnökének (ez állomásra John tábornagy van kijelölve), valamint ő feléje főhadsegédének javára.“

A „Neue Freie Presse“ e dolgról a következőket írja:

„Prágából pártunk barátaitól vesszük a hírt, hogy az utóbbi napokban egész csöndben miniszterválság esett. B. Kuhn visszalépett és b. Koller hadügyminiszter lett. Ezen oly rögtön miniszterválság okairól e perczben még csak sejtelmek vannak; mondják, hogy a hadsereg szervezetében elváltatások vannak kilátásban s ezek okozták a hadügyminiszter változását. Kuhn visszalépeése úgy látszik összeköttetésben áll a tervekkel, melyek a delegációk ülési előtt a levegőben voltak s a hadügyminiszterium hatáskörének megszorítását tervezték a főhadsegéd és a tábori kar javára. Ez esetre a tábori kar főnöki állomására ismételve neveztek John bárót, mint jelöltet.“

Kuhn visszalépeése, ha ez igaz, az alkotmány-párt által csak mély sajnálkozással volna fogadható, mely csak a tudat által enyhítették, hogy Kuhn helyére oly férfi lép, ki Prágában, mint katonai és polgári helytartó megíngathatlan alkotmányosságot tanusított.

Kuhn visszalépeése — írja a „Neue Freie Presse“ egy más tudósítója — Albrecht főherceg győzelme, ki valaha czélt ért Kuhn ellen folytatott örökös hadviselésében. Ez minduntalan felelős alkotmányos miniszteri minőségére hivatkozott s visszautasította a tábori főfelügyelőség beavatkozásait. Döntő körülmény volt, hogy főfelügyelőség költségei 100,000 frt a delegatio által töröltettek, mit a főherceg személyes sérelemnek tekintett. Johnnak tábori kar főnöké kinevezetése bizonyos. Kuhn főparancsnok lesz Gráczban. A válságot az osztrák kormány állásával hozni kapcsolatba indokolatlan, Koller tisztán katonai, de azért alkotmánypárti és végre Andrassy befolyása nincs megtörve. Andrassy vasárnap délelőtt meglátogatta Albrecht főherceget Badenben, weilburgi kastélyában, s ebből beavatott körök azt következtetik, hogy Kuhn bukása Andrassy belevégésével történt. Ez események a legnagyobb szenációt keltik.“

Országgyűlés.

A képviselőház ülése június 16-án.

Elnök: Perczel Béla az ülést megnyitván, bemutatja Liptó megye fölterjesztését, az államháztartásnak az egyenes adók emelése nélkül leendő rendezetése tárgyában; Kassa sz. kir. város fölterjesztését a választási törvényjavaslat tárgyában; Liptó megye fölterjesztését, melyben Zólyom megyének a turóc-szentmártoni zói és nagygyőzei gymnasiumok eltörlése iránti a belügyminiszterhez intézett kérvényét pártolja; Nagy-Sinkszék kérvényét az ország új fölosztása és a királyföld minél hamarábbi rendezése iránt; Kőhalomszék fölterjesztését a törvényhatóságok területi fölosztásáról beadott törvényjavaslat mellőzése és a királyföld rendezése iránt; Abauj-megye két rendbeli fölterjesztését az uszora korlátozására szükségessé vált törvényes intézkedések életbeléptetése, és az egyenes adók fölemelése iránt.

Veszprém megye két kérvényét a törvényhatóságok hatáskörének szélesbítése, új választási törvény alkotása, a kamatbiztosítással ellátott vasutak kezelése; és a kerületi tanfelügyelőségek megszüntetése s a nevelési ügyek a törvényhatóságokra ruházása iránt; Három- és Miklósvárszék fölterjesztését a keleti vasutnak a román vasutal leendő csatlakozása tárgyában. Maros-szék több polgárának Jeney József képviselő által beadott kérvényét a földes urak által részint önhatalmilag, részint a törvény színe alatt visszafoglalt urbéri állományok és az általuk állítólagos hátralék napszámokért, lefoglalt ingóságok visszakapathatása tárgyában; Bauszer Vilmos Medgyes város és székkerületi képviselő megbízó levelét s végül betérjeszti az igazoló bizottság jelentését, mely szerint Teleszky István képviselőre nézve a szabályszerű harmincz nap lejárván, végleg igazoltatik.

Molnár Aladár, Tormágy Mihály, Hajós János, Molnár Antal, László Imre, Lukács Bódog és Boltizsár József kérvényeket nyújtanak be.

Wahrmann Mór interpellációt intéz az igazságügy-miniszterhez, melynek tárgya az, hogy miután a lajthán tül törvényhozásban törvényt hoztak a földhitelintézeti záloglevelek hitel biztosítására; ami zálogleveleink nem tekinthetők egyének, mint egyszerű köteleveleknek az illető intézet részéről, mert csak az intézet váltó adósságai után érvényesíthetők. Hazánkban még szüksége sebb a földhitel zálogleveleink biztosítása, mert nálunk az egész közgazdaság a földmívelésen fekszik. Az a veszély fenyeget jelenleg, hogy az osztrák záloglevelek a miénket teljesen kiszorítják; míg az ottani földhitelintézetek pedig épen nem terjesztik ki művelődésüket Magyarországra. Azért a következő interpellációt intézi a miniszterhez:

„Szándékozik-e az igazságügyminiszter a lehető leg-rövidebb idő alatt a ház elé tvjavaslatot terjeszteni, mely a különböző földhitelintézetek záloglevél birtokosainak jogait biztosítani fogja?“

Pauler Tivadar kijelenti, hogy ezen törvénybehozalát ő is föltétlenül szükségesnek tartja: a törvényjavaslat már készen áll csak a részletek vannak hátra s így a jövő ülészek elején be fogja nyújtani.

Solymossy Bálint napot kár határozati javaslatának kitűzésére.

A többség elfogadja, hogy az indítvány a közelebbi ülésre kitűzessék.

Horn Ede ugyanezeket az kívánja, hogy közelebből benyújtott tvjavaslatát mielőbb indokolhassa.

Ghyczy Kálmán pénzügyminiszternek nincs oka titkolni, hogy ő a Horn-féle törvényjavaslat tárgyalásra tűzését nem fogadhatja el. A ház figyelmébe ajánlja, hogy most, midőn épen a kormány kölcsönt köt, nem időszerű a házban pénzügyi vitákat idézni.

Horn Ede kinyilatkoztatja, hogy tvjavaslata elhatalosításra belevégzik.

Várady Gábor a kormányhoz kérdést intéz a napirendre nézve. Szerinte a képv. ház nem oka annak, hogy a téli idény nem használtott; így a legfontosabb tárgyak ismét a nyári idényre maradtak. Kéri tehát, akar-e a kormány a választási és öszeférhetlenségi törvényen kívül még más is előterjeszteni ez idény alatt?

Bitó István miniszterelnök kijelenti, hogy a kormány kénytelen még a romániai összeköttetésre vonatkozó két, a győr-sopron-ebenferti és vágyölgyi vasutára vonatkozó tvjavaslatokat betérjeszteni. Egyebet lez ülészekben nem fog behozni.

Várady Gábor sajnálja, hogy e javaslatok eddig be nem nyújtattak; kéri mielőbbi benyújtásukat.

Molnár Aladár benyújtja a központi bizottság jelentését a klinikáról és 500, 00 frtnyi segélyről szóló törvényjavaslatokról.

Teleszky István ugyane bizottság jelentését a nők nagykorúsításáról.

Trefort Ágoston közoktatási miniszter kéri a klinikára vonatkozó törvényjavaslat mielőbbi tárgyalását.

Molnár Aladár benyújtja a polgári házasságról szóló jelentést.

Molnár A. benyújtja a kérvényi bizottság XLVI-ik jelentését.

Pauler Tivadar ig. ügyér kijelenti, hogy a Szelistye és Tamás-ra vonatkozó tv.-javaslatot a jövő ülészek elején be fogja nyújtani.

Wechter Frigyes a választ tudomásul veszi.

Következett a napirend, a váltótörvénysszék kereskedelmi tülnökeinek szaporításáról, az országos statistika szervezéséről, és az ügyvédi rendtartásról szóló tv.-javaslatok harmadik fölolvásása és végleges elfogadása.

Ezután Vidliczkay József indokolja határozati javaslatát, mely szerint a pénzügyminiszter oda volna utasítandó, hogy a jövő ülészekben előterjesztést tegyen a 153 millió forintnyi kölcsön visszafizetésének módjáról.

Pártiszmet nélkül és objective kíván a dologhoz szólni, előadja a pénzügyek általános rendezésének égető szükségét, mely nélkül az államjavak eladása alig lesz eszközölhető.

Nem látja mily forrásból lehessen a kölcsönt visszafizetni, s azért kívánja, hogy a miniszter a dolgot komolyan megfontolja és a ház ez ügyben már jó előre intézkedjék.

Ghyczy Kálmán pénzügyminiszter Vidliczkay javaslatát egyrészt idelölttinek, másrészt lehetetlennek tartja.

Három módját tudja képzelni a kérdéses adósság visszafizetésének. Az egyik lehet az adósság convertálása, tudniillik fölváltása más adóssággal, vagy újonnan kibocsátandó kötvényekkel beszerzendő pénzek általi törlesztése a mostani adósságnak. A második mód lehet az államjavak értékesítése. És lehetséges még egy harmadik mód is: e kettőnek egyesítése, tudniillik, hogy a szóban levő adósság részint az államjavak értékesítéséből, részint új kölcsön fölvetelével törlesszessék.

Igaza van a t. képviselő urnak, hogy ezen módoknak mindegyike nagyszertű pénzügyi műveletet foglal magában, s abban is egyetért vele, hogy a kérdéses adósság törlesztésénél combination kívül hagyni az államjavak értékesítést alig leszen lehetséges. Igen helyesen mondá ő, hogy meg kell tudni, meg kell állapítani való-ságos értékét e javaknak; meg kell állapítani az eladás sorrendét, a fizetés módzatait és föltételeit, különösen pedig, amit szóló is nagyon fontosnak tart, módját kell találni annak, hogy midőn egy részről az államjavak eladásából befolyandó pénzeknek rövid idő alatt az állam rendelkezésére való bocsátása szükséges, más részről mégis lehetővé tétessék, hogy ezen javaknak legalább legnagyobb része mindenesetre ez ország polgárainak birtokába jusszon. (Élénk helyeslés.)

Ily tervezet, ily nagy munka rövid időnek földadata nem lehet. Nem lehetne ez rövid időnek földadata még akkor sem, ha a miniszteriumnak ezen kívül egyéb fontos és halaszthatatlan teendői nem volnának.

Hogy azonban Magyarország a szóban levő nagy adósságot annak idején, négy—öt év múlva vissza-fizethesse, e végből szükséges, hogy Magyarország addig ön-állón folytassa is állami életét, szükséges, hogy Magyarország addig fönlálljon.

Erre pedig elkerülhetetlenül szükséges, hogy rendeztessék az állam háztartása, állíttassék helyre az egyensúly az államháztartásában a kiadások és a bevételek közt. (Tetszés.)

Hogy pedig e czél elérésére mennyi gyökös törvényhozási és közigazgatási intézkedések kívánatnak meg, igen jól tudják mindazok, kik a 9-es albizottság munkálatait figyelemmel kísérték.

Nem csakoly átalakítások teendők a közigazgatási a pénzügyi szerkezetben; nagymérvű megtakarítások eszközöndők a közigazgatásnak minden ágában, a közigazgatás rendes menetének megzavarása nélkül; adórendszerünk reformálandó; szabályozandó a földadó; czélszerűen szervezendő az adók kezelésének, kivetésének beszedésének módja; lényegesen kijavítandók a kereseti és jövedelmi adókról szóló törvények; intézkedések teendők a jövedelmek, a közvetlen adók kezelése, czélszerűbb berendezése és jövedelmzőségének fokozása iránt; kijavítandók a vasuti rendszerünkben létező számos hiányok; előkészületek teendők az azon időben teendőkre nézve, midőn a jelenleg főnálló, nem sok idő múlva lejárandó vám- és kereskedelmi szövetség végéhez közeledik.

Hogy többet ne említsék, a t. ház méltán, igen méltán sürgeti a kankérdés megoldását, a végleges leszá-molást a közös aktívák iránt.

S ha kérdezi, hogy mindezen egyéb teendőkre nézve mennyi szabad, rendelkezésre álló ideje lesz a kormányoknak, hogy mindezeket tervezhesse, és alaposan megállapítva a ház elé terjeszthesse: azon téjékozás szerint, melyet az országgyűlési tárgyalások jelen állapotából meríteni lehet, azt sem merné állítani, hogy a kormány mindezen teendőik teljesítésére három rövid hónapja marad, hosszabb ideje semmi esetre nem lesz, s hogy azok mellett, amiket már előbb említett, még a szóban levő államadósság törlesztése iránt is, egy minden tekintetben alapos és kimerítő terv terjesztessék elő: azt, meglehet, hogy vannak, kik lehetőknek tartják, meglehetően, hogy vannak, kik magukat mindezek teljesítésére képeseknek érzik. Szólok magáról szól, s igen tart föle, hogy neki mindezen föladatoknak együttes teljesítése lehetséges nem lenne.

Arra kéri a házat, hogy tartsunk kellő sorrendet teendőink teljesítésében, és akkor föl fogjuk találni a módot is, amelyet a t. képviselő ur keres: azt, hogy miként lehetend legezczszerűbben törlesszeni a szóban levő adósságunkat.

Igaz, hogy néhány esztendő, tehát rövid idő múlva mindenesetre visszafizetendő a szóban levő államadósság, de mégis nem ez az első teendő, amelyről mindenkéltől kiválólépen gondoskodni kell. Megelőzi ezt egy másik teendő: az intézkedés arról, hogy addig is, míg vissza kell fizetnünk az államadósságot, amelyről most szó van, annak kamatait s járadékait az állam pontosan és rendszeresen fizethesse, s ne úgy mint eddig gyakran történt, a kamatok a fölvert kölcsönpenzek tökéösszegeiből fizettek, hanem hogy fizethesse és fizesse az ország saját rendszer államjöveldelméből (Helyeslés).

E végre ismét az államháztartásnak rendezésének szükséges az egyensúlynak az állam kiadásai és bevételei közt leendő helyreállítása. Arra kéri a házat, hogy ezt: az államháztartásnak rendezését, az államháztartásban az egyensúlynak helyreállítását méltóztassék a jövő ülészek első teendőjeitl kitűzni, (Általános élénk helyeslés.) oly teendőjeit, mely háttérbe szorítson minden egyebet. (Élénk helyeslés.)

Ha sikerül t. ház e nagy föladatot megoldanunk, ha rendezni fogja a t. ház az állam háztartását, akkor egyszerűsödni fog a találya legbiztosabb s egyedül czélra vezető módja annak is, hogy miképp kell és lehet a szóban levő adósságot visszafizetni. (Élénk helyeslés.) Ellenkező esetben pedig egyetért az előtte szólott képviselővel, hogy ha államháztartásunkat nem rendezzük, ha az egyensúlyt abban helyre nem állítjuk, hiába fogunk bármely mesterséges egyéb módokat keresni a szóban levő adósság visszafizetésére, czélra egyik sem vezetend. (Igaz! Igaz!) Sőt egyetért a t. képviselő urral abban is, hogy ez esetben Magyarország állami fönlállása is nagyon veszélyeztetve lesz.

Mindezek után szóló azon határozati javaslatnak tárgyalását, a melyet a t. képviselő ur is betérjesztett, ez idő szerint még sem szükségesnek, sem időszerűnek nem tartja, és kéri ez értelemben határozni. (Élénk helyeslés jobb felől.)

A ház nagy többséggel Vidliczkay határozati javaslatának tárgyalása ellen nyilatkozik.

Horánszky Nándor kitűnő rövid beszédben indokolja a végrehajtott intézményének megszüntetésére czélzó határozati javaslatát.

Nem kíván a törvény hiányaira kiterjeszkedni, mert azt nem javítani, de eltörlöni akarja, s azért csakis az intézmény gyakorlati hátrányaira utal, mely teljesen fölösleges és költséges.

A kézbesítésekre vonatkozólag kintüntet azoknak hiányait, sokszor a feleknek kell a végrehajtó után szaladni, a költség pedig oly magasra rug, hogy a bélyeg-költséget túlhaladja, és hogy minden ügy költsége mekkézzetetik.

A végrehajtást sem czélszerű külön közegekre bízni, a közjegyzői intézmény és a jogvégzeteknek a bíróságoknál gyakorlati alkalmazása által a törvényszékek nyerne közegeket melyekre a teendőket bízhatják a mennyiben azokat maguk nem teljesíthetik, a mi azonban nem áll.

Pauler Tivadar miniszter figyelemmel kísérte a végrehajtott intézménye elleni panaszokat, megkérdezte a törvényszékeket, melyek ez ügyben legilletékesebbek, ezek alig 10 kivétellel oda nyilatkoztak, hogy a kézbesítéseknél a végrehajtott által eszközölése nem czélszerű, e tekintetben ő is egyetért Horánszkyval, ellenben 94 törvényszék közül 85 kívánja a végrehajtottakat a végrehajtott által eszközölnetni.

Ez értelemben szerkesztett két tvjavaslat kész, és a jövő ülészekben be fog terjeszteni, akkor a ház meg fog győződni, hogy a bajon segítve lesz.

Kéri ebbeli nyilatkozatát jegyzőkönyvbe vétetni és

Horánszky határozati javaslatának tárgyalásába nem bocsátkozni, ennek elfogadása költséggel járna, a közökeket szaporítani kellene, a mi legalább 200,000 forinttal terhelné a budgetet, különben is idő előtti az intézkedés, a benyújtott perrendtartás tárgyalása előtt.

A ház 110 szavazattal 100 ellenében tárgyalni kívánja Horánszky határozati javaslatát.

Elnök nem képes meghatározni mikor lehet a legközelebbi ülést megtartani, ezt tehát szokott módon fogja hirdetni, napirendre tüzetnek Solymossy és Horánszky határozati javaslatai, a klinika építéséről, az inséges kölcsönről, és a nők nagyorúságáról szóló tvjavaslatok.

Különlélek.

Budapest, június 16.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Lászlóffy Simon volt megyei szolgabíró a nagy-beeskereki járásbírói mellé bírósági végrehajtóvá, Karvány János szabadvai törvényszéki irnokot ugyanazon törvényszékhez aljegyzővé, az eperjesi kir. törvényszékhez telekkönyvi irnokká Berthóty Tivadar ottani törvényszéki díjokot, Wippler Sándor nagy-beeskereki törvényszéki segédtelekkönyvezőt a módosi járásbíróihoz telekkönyvezetővé, Zsigány Ferenc székelyhídvári törvényszéki telekkönyvi irnokot ugyanazon törvényszékhez segédtelekkönyvezetővé, Horváth István m. kir. I-ső honvédségi főhadnagy törzserősezt az esztergomi kir. ügyész főfelügyelőségi állás börtönhöz főfelügyelővé nevezte ki.

Rendviselési engedély. Ő felsége megengedte, hogy b. Orczy Béla cs. k. osztályfőnök a közös külügyi miniszteriumban, a norvégiai kir. Szt. Olaf-rend nagykeresztjét, b. Gagern Miksa cs. k. titkos tanácsos, a belga kir. Lipót-rend nagytiszti keresztjét, lovag Schwegel József, a nevezett miniszterium cs. k. udvari és miniszteri tanácsosa, a svéd királyi északi csillagrend I. oszt. közpékeresztjét, ezen miniszterium politikai kiadói hivatalnokának főnöke, Ascher Adolf cs. k. kormánytanácsos, a norvégiai királyi Szt. Olaf-rend II. osztályú közpékeresztjét, s a III. osztályú persa nap- és oroszlanrendet, aichai b. Glanz Hugó cs. k. udvari és miniszteri fogalmazó ugyanazon miniszteriumban, a svéd királyi Wasarend lovagkeresztjét, és Blühdorn Jenő cs. k. követségi segéd, az olasz királyi koronarendnek lovagkeresztjét elfogadhassa és viselhesse.

A pesti református egyház kebelében levő tanintézeteknek és a theologiai collegiumnak nyilvános vizsgálata július 9-kétől 22-kéig tartanak.

A „Pozsonyi Toldy-kör“ helyisége e hó 21-én fog a kör tagjainak használat végett átadni. Lapok s folyóiratok azonban jövő azaz július 1-től fognak járni. Az ünnepélyes megnyitás július havában lesz. A kör járára adandó s hangversenynek egybekötött színi előadás melyre Prielle Cornelia s Náday szíves közreműködését két főajánlották, az ősszel fog megtörténni.

Római körből fennmaradt oltárt talált Papp György ó-budai polgár, háza pincéjében, annak átépítése alkalmával. Ez oltárt C. Julius Proculus, a két Marcus Aurelius Vibianus és Lucius, a második segélylégiónból, ajánlották föl Silvánus Silvester Augustusnak. Bár az oltár alsó része hiányzik, a kő mégis igen érdekes, minél fogva tulajdonosa — Lomniczi Endre ó-budai városkapitány közvetítésével — átengedte a nemzeti múzeumnak, mely ez ajándokért mindkettőjüknek köszönetet szavaz.

Az istvántéri színház fenyegetőzik, hogy jövő szombaton Goveannak „Jézus Krisztus“ című drámai költeményét színi hozza. Midőn e mű lefordításáról volt szó, elmondottunk néhány megjegyzést e drámai költeményre vonatkozólag. Krisztus alakja — eltekintve a vallás kérdésétől — nem alkalmas arra, hogy mint drámai hős szerepeljen. Hátha még az istvántéri színház tagjai fognak azon földadat megoldásához, mely még Goveannak sem sikerülhetett. A „Jézus Krisztus“ előadása Olaszországban tiltatott. A szerző a kormány eljárása ellen következőleg tiltakozott: Bellotti-Bon színigazgató „Jézus Krisztus“ című színművet a milánói censura főnökének nyújtotta be. A főnök ur átolvasás után előadhatását engedélyezte s az adott engedélyt hízelt nyilatkozatok kíséretében küldte el. Megjegyeztem azonban, hogy a „Jézus Krisztus“ cím helyet a „Mégváltó“ című óhajtaná használni; én a cím megváltoztatását minden ellenmondás nélkül elfogadtam. — Az előadhatóság jogának birtokában lévén, Bellotti-Bon színigazgató ur részére azon kiváló ajánlatban részesültem, hogy színművet az olasz színházak szokatlan fényével kiállítja, üzsletteket és a bibliai történelemhez hű jelmezeket készíttet. — Midőn a lapokban a mű előadása hirdette volt, egy clericalis-conservatív irányú lap ellene nyilatkozott, anélkül, hogy a művet olvasta volna. . . Sajnálom, hogy folytatnom kell, de — ismétlem — csak igazságot mondok. Ama főszerző után a censura főnöke nem bátorkodott a felelősség terhét egyedül viselni, a már kiadott kéziratot visszakérte és Lanza miniszterhez Rómába küldte. — Az előadás betiltatott és én dícsőségem és anyagi érdekeim lemondására kényszerítettem. Dícsősegeimről azért, mert a miniszter ur betiltása folytán azt tétélezte föl, hogy olyasmint írtam, amit nem kellett volna megírnom. Anyagi érdekeimről azért, mert Bellottival kötött szerződésben előnyeim nem aknázhattam ki. — A nyilvánosságnak átadott munkám kiegészítésére sokat tanulmányoztam, de megvallom, hogy a képzeletemben alkotott eszményt egy szerzőnél sem találtam föl; végre megtaláltam önmagamban, midőn a négy evangélista magasztos tisztaságához emelkedni törekedtem. Lanza miniszter ur ezeket határozottan visszautasította; — a nyájas olvasóra bizom ártatlanságom megbírálását. F. Goveann.

Megróttuk legközelebb a „Mahomed élete“ című munka megjelenése alkalmával: Aldor Imrét; e megróvásban azonban, Aldor Imre ur felszólítására, s az incriminált dolgok megvizsgálása után módosítanunk kell. A tévedés genézisére vonatkozólag röviden csak ennyit. Az incriminált passzusokat egy k. l. m. u. n. k. a. t. r. s. u. n. k. ki apró közleményeket szokott behozni szerkesztőségünkbe, írta ki Aldor könyvéből, s mivel e munkatársunk szavahihetőségében eddig nem volt okunk kételkedni, nemcsak kiadtuk, hanem erősebb megjegyzések-

kel is kísértük azokat. Aldor ur reklamálására azonban, bekértük az illető könyvet, s az incriminált passzusokat megtekintve, meggyőződünk, hogy a megróvás alkalmával idézett mondatok szóról szóra ben vannak ugyan a könyvben is, csak hogy azok részint nem Aldor szavai, részint pedig a hibás fogalmazások következtében félre magyarázhatók. Így p. o. Aldor ur, mindjárt könyvének elején általánosságban mondja, hogy „az arabok a világtörténelemben nem szerepeltek“, s elfeledte hozzá tenni, hogy t. i. azon korig, melyről épen szól. Ez hozta tévedésbe említett külmunkatársunkat, kinél rossz akaratot nem tétélezhetünk föl, s reméljük, Aldor ur sem. Különb. „Mohamed életében nem fordulhattak elő ekklantansabb hibák, mivel, mint e kis munka végig olvasása után meggyőződünk, hogy az oly kitűnő történetíró nyomán készült, kinek adatai teljesen megbízhatók.

Rövid hírek. Balogh Kálmán budapesti egyetemi tanárnak neje hosszas szenvedés után élte 30-dik évében meghalt. — A rákospalotai ligetben tartandó s az eső miatt június 13-dikáról elhalasztott jótékony czélú táncszivigalom, mint a rendezőségétől értesítünk, f. hó 18-kán csütörtökön fog megtartani. — A pesti nemzeti dalkör július hó 4-kén a városligetben a „Clemens“ termében dalestélyt rendez, melyre a meghívók szétküldése már megkezdett. — Dunából ment meg Leitschuk János tabáni levélhordó két gyermek életét. Nevezett levélhordó két nap előtt épen a Dunaparton ment a Tabán felé; egyszerre észrevette, hogy alatt a tutajon játszó két gyermek vigyázatlanság következtében a Dunába esett. Leitschuk habozás nélkül utánok ugrott és saját veszélyeztetésével hozta ki őket a partra. — Tegnap délelőtt a tábori kórház táján egy ismeretlen férfi hulláját fogták ki a Dunából, mely a Rókus-kórházba szállított. — Tegnapelőtt reggel egy közönvédt megátadta a még ágyban fekvő 21 éves Drót Zsigmond nevű honvédtisztet s egy tempa kardnal oly veszélyes sebeket ejtett fején, hogy az altisztet a bedai kórházba kellett szállítani; fölgyműzéséhez kevés a remény. — A görög templom a Dunasoron, melynek kiujtása a csinos tornyok elkészülte után abba maradt, még ez évben el fog készülni, mintán az újítási munkálatok ma ismét megindultak. — Clotild főhercegnő három gyermekével tegnap vétette le magát Ellinger jönevű fényképirónál, kinek műtermében több óráig időzött a főhercegi család.

Nemzeti színház. Szerda, június 17. „Egy millió.“ Vigjáték 4 fölvonásban.

Budai zinkör. Szerda, június 17. „Tricoche és Cacole.“ Francia bohózat 5 föl.

Törvényszéki csarnok.

Budapest, június 15.

(Olaplopás a magyar királyi államvasutnál.) Több „lampista“, azaz lámpagyújtó a magyar államvasut itteni állomásánál arról lett vádolva, hogy a szolgálatához átadott olajból nagyobb mennyiségeket elcsikasztottak. A vádlottak bevallották ugyan, de Trecsányi Béla „fő-lampistára“ hivatkoztak, aki nekik ezt állítog megengedte. Trecsányi a vádlottak előadását megerősíti, és Jörg állomásfőnöki helyettes, valamint annak nejeire hivatkozik. Jörg ezen állítást határozottan tagadja ugyan, minthogy azonban Trecsányi ellen vád nem emelhetett, a törvényszék vádlott lámpistákat (védő dr. Ullmann Pál) fölmentette.

(Csalás.) Jeney József, kiszolgált katona, folyó évi április és május havában több csalást vitt végbe azon módon, hogy katonák által több ismert katonatisztek nevében leveleket küldött, melyekben kisebb pénzüsségeket kért. Eleinte csak a kiküldött katonákat fogták meg, végre azonban J e n e y is kére került és tegnap a fenytű törvényszék által egyévi börtönrre ítéltet.

(Sikkasztás.) A múlt hónapban egy újoncznak főszerződéséért elfogott Kohn Hermann úgynöknek neje akkor ijedelmeben körülbelül 2000 forintnyi értékű ékszer egy vasládában Berlusz Teréz nevű varró-nőnek adta át, aki a ládát anyjához vitte. Kohn elítéltetését Berluszné, valamint Teréz, Janka és Adolf nevű gyermekei teljesen eltagadták a láda átvételét. Csak letartóztatásuk után vallotta be, hogy a ládát Janka leányával Györmegyébe Szűk nevű faluba küldte. Ott a ládát meg is találták. A mai végtárgyalásnál vádlott az azt mondta, hogy ő akkor nem tagadta el a láda átvételét. Ennek következtében a ház-mesterné és a rendőrbiztosnak beidézését határozták el. Itt megjegyzendő, hogy a rendőrség a láda megkerítése alkalmával Kohn Hermannal igen compromittáló jegyzeteket is talált a ládában, melyekből kiténik, hogy a nevezett úgynök már harmincz újonczot „szabadított föl.“ A vizsgálat ezen irányban folytatattik.

Táviratok.

Bécs, június 16. A mai bécsi hivatalos lap közli a császári kéziratot, mely Kuhn birodalmi hadügyminisztert állásától fölment s parancsnokló tábornokká Grázba kinevezi s kiténik szolgálatainak — különösen a hadireformok eredményteljes keresztülvitele körül — őszinté és hálás elismerése mellett neki a Szent-István-rend nagy-keresztjét adományozza. Egy másik császári kézirattal Csehország eddigi helytartóját, Koller bárót, birodalmi hadügyminisztervé nevezi ki eddigi állásában tett kitűnő szolgálataival való különös meglegedés kifejezése mellett. A császár továbbá kinevezte az eddigi grázi parancsnokló tábornokot, Jolin bárót, tábornoki főnöké, a britni par. tábornokot, Philippovich József bárót, par. tábornokká Prágába; a kassai katonai parancsnokot, Philippovich Ferenc bárót tábornagygyá és par. tábornokká Brinné, Stremsky tábornagyot a birod. hadügyminiszterium elnökségi irodájának főnökévé; Schwert-

fűher tőnnyot budapesti vár- és térparancsnokká; végre Morvaország helytartóját, Weber bárót, Csehország helytartójává. Továbbá az eddigi tábornoki főnök, Gallianu tábornagy, a teljes csász. meglegedés kifejezése mellett ezen állásától fölmentett és csapat-osztály-parancsnokká kinevezetett. Eddigi elnöke a közös hadügyminiszterium elnöki irodájának, Dumoulin ezredes, a hadsereg-szolgálatban alkalmazásának fűntartása mellett, a császár legmag. meglegedésének kifejezésével eddigi állásától fölmentett.

Mainz, június 15. A német kath. egyetemen második naggyűlése ma nyitott meg. A kath. előkelő világ nagy számmal volt képviselve; az érdeklődés igen nagy; külföldiek részvéte tetemes; szolt 13 szónok, köztük Stillfried gróf Bécsből; nagyszámu táviratok és üdvözlő levelek érkeztek.

Versailles, június 15. A nemzetgyűlés elutasította a balcentrum indítványát Franciaországnak Mac Mahon elnökkel köztársasággá nyilvánítását illetőleg, az alkotmányozó bizottságban, és elfogadta a sürgősségi indítványt 345 szóval 341 ellen. Lambertnek egy hasonló indítványa az alkotmányozó bizottságban szintén elvetetett, Larocheoucauld a monarchia visszaállítását indítványozta; a nemzetgyűlés megtagadta hozzájárulását ez indítványtól is. A kormány nem vett részt a vitában és a nemzetgyűlésnek teljes cselekvés-szabadságot engedett.

Madrid, június 15. Az „Imparcial“ jelenti, hogy a Concha által tervezett s előkészített támadás Estella ellen a tartós esőzés miatt elhalasztott. A carlista csapatok Guipuzcoában megtagadják az engedelmességet. — A „Diario Español“ hire szerint Don Carlos 10 altisztet agyonlövetett Tolosában, miután fölkelésre láítottak.

London, június 15. Az angol kormány kinevezte Stratont, az itteni egészségügyi hivatalból és Dickson, konstantinápolyi követségi orvost, Anglia képviselővé a Bécsben tartandó nemzetközi cholera-értekezletre.

Közgazdaság.

Budapest, június 16.

A magyar hitelsegély-egylet részére az osztrák nemzeti bank igazgatósága ismét 3 óra, t. i. szeptember végeig prolongálta a rendkívüli, hat millió frtnyi hitelt.

A sertesush-bevitelt megtiltotta Oroszország, kivéve az effélékből csupán — a zsirt és hajat.

A kassa-oderbergi vasutársaság tegnap tartotta közgyűlését báró Vay Miklós elnökléte alatt. Kormánybiztos gyanánt Loveczky Adolf osztálytanácsos volt jelen. Az üzleti jelentés, melynek kivonatát közöltük volt, fölolvastottak tekintetű. A közgyűlés ezután, a számvizsgáló bizottság jelentése alapján vita nélkül egyhangulag megadja az igazgató-tanácsnak az 1873. évi ügyködésére nézve a fölmentést, és különösen az építési váladat kártalanítása ügyében az igazgató-tanácsnak eddigi eljárását helycsőleg tudomásul vévén, az igazgató-tanácsot továbbra is fölhatalmazza, illetőleg utasítja, hogy saját belátása szerint ezen érdemileg máris elintézt kártalanítás ügyet a kormányfővel s az építési főváladattal keresztűlvigye, az e czélra kellő pénzüsségeket hitelművelet útján beszeresse s időközben váltók elfogadványozása segédelmével az építési főváladat iránti tartozásoknak lehetőleg eleget tegyen. A közgyűlés áttért a napirend második tárgyára, és beadván a szavazatok, a Fest Imre, volt államtitkár önkényes kilépte, valamint a kisorsolt dr. Loisch Ede, gr. Forgách Antal és Deutsch Bernát kilépte folytán megüült 4 igazgató-tanácsosi helyre a választás eredménye a következő lett: Igazgató-tanácsosnak ismét megválasztattak a kisorsolt dr. Loisch Ede, gr. Forgách Antal és Deutsch Bernát urak, újon választott Achly Adolf ur. — Erre a számvizsgálókra adatván be a szavazatok, számvizsgálókul az 1874-dik évi számlák megvizsgálására kiküldettek: Rendes tagokul: W a h l Albert, S c h a f f n e r István, B ú n József. — Póttagokul: Aousperger Benedek, Thoma Károly. Egyébb tárgy nem lévén, elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére Nyiry és Tömörty részvényeseket kéri föl s az ülést fél 12 kor berekeszti. Megemlítjük még, hogy Francisci részvényes indítványt adott be a presenz-markok díjazása iránt, mi nem fogadtatott el.

Az országos magyar iparegylet legutóbbi gyűlésén az iparkamrák újjaválasztása tárgyában következő javaslatot tevő: a) a helybeli kamara újjaválasztására való tekintettel, küldjön ki a t. képviselő bizottság az egyesület kebléből 5 tagot és kérje föl a budapesti iparosok körét hasonlólag 5 tag kiküldésére, kiknek földadata lenne a kitézett czél elérésére szükséges választási mozgalmat megindítani és szervezni; b) a vidéki kamarákra való tekintettel pedig, határozza el a t. képviselő-bizottság, miszerint az illető városokban az egyesület egyes buzgó iparosokkal érintkezésbe lépjen választási bizottságok alakítására. — A bécsi közkiállitáson nyert érme- és okmányokat külön ünnepélyi rendezésével fogják kiosztatni.

A budapesti gabna- és értéktőzsdéről. Június 16. A gabnatőzsdén, különösen a buzára nézve, meglehetősen lanyha volt, vételkedv kevés, forgalom gyenge. Tiszai és bánati buza adatott sok el. Az usance-buza 6.60 záradott szept.—októberre. A zab még lanyhább. Tengeri mintegy 2000 mázsa adatott el 4.77¹/₂ krjával. Az értéktőzsdé is meglehetősen lanyha volt, bár az árfolyamok elég magas maradtak meg. A sorsolási kötvény 76.75, a muni-czipal-bank 23.25, a franko-magyar 64.50-en kelt. Az Atheneum 253. A valuták lejjebb száltak. Porosz pénztári utalványok 1.65¹/₂—65³/₄-ig, Londonra szóló váltók 111.80 kron kelték.

Felelős szerkesztő: **Huszár Imre.**
Segéd-szerkesztő: **Dr. Kakujay Gyula.**

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1874. június 16.

Gabona-árak.		Vámmászánktint		Részvények.		Adva		Tartva		Magy. vasuti köles. (120 frt ez.)		Adva		Tartva	
Hang.	font	font	forint	Befiz.											
Buza, bányási ó v. uj	88	7.50	7.85	315	Első magy. ált. biztosító-társaság	830	840	500	Első magyar serfőzde	410	420	95.25	95.50		
" " " "	85	7.75	7.80	200	Haza			200	Sertészbiizáló	150	155	128.75	129		
" " " "	87			300	Pannonia	3.5	310	200	Athenaeum	252	255	858	863		
tiszav.	88	7.75	7.85	100	Pesti bizt.	48	49	500	Pesti könyvnyomda	495	500	219	219.25		
" " " "	85	8	8.10	200	Hunnia	38	40	200	Egyesült magyar gőzhajó-társ.			29.25	29.75		
" " " "	87			300	Unio	160	165	500	Ganzféle vasöntőde	300	305	988	990		
pestm.	83	7.70	7.80	200	Pesti közuti vaspálya	270	271	200	Gschwindt-féle szeszgyár	208	210	524	525		
" " " "	85	7.95	8.10	200	Budai	90	95	200	Börgyár	45	47	204	205		
" " " "	87			200	Budai hegyipálya	59	60	200	Gyapjamosoda	100	105	2085	2090		
fehért.	88	7.80	7.70	80	Municipális hiteltőzset	23.50	23.75	100	Sálgó-tarjani kőszénbánya	88	90	201.25	201.75		
" " " "	85	8.05	8.15	85	Angol-magyar bank	32	32.50	200	Schliek-féle vasöntőde	160	164	438	440		
" " " "	87			160	Magyar általános hitelbank	156.50	156.75	200	Sóskuti kőbánya	85	90	322	324		
bácskai	87			200	Franco-magyar bank	64	65	500	Első magyar szeszőmítő	200	210	140	140.50		
" " " "	85			100	Magyar általános földhitel-társ.	60.25	60.75	200	Alagut	70	72	227	227.50		
				70	Pesti egyleti bank							95	95.50		
				50	Takarék- és hitelegylet	45.50	45.75					84	84.50		
				50	Buda-ó-budai népbank	31	32								
				100	Iparbank	47	49								
				200	Budai kereskedelmi és iparbank	175	178								
				500	Pesti kereskedelmi bank	780	745								
				200	Pesti iparbank	395	400								
				100	Budapesti kézművesbank	57	58								
				50	Hivatalnok. hitelegylet I. em.	45	46								
				80	Kisbik. tokos. hiteltőzsete										
				100	Országos közp. takarékp. 5%	73	73.25								
				1000	Pesti hazai	2220	2230								
				100	Budapesti fővárosi	130.50	151								
				100	Kőbányai takarékpénztár										
				100	Külvárosi tanárképzőint.	49	50								
				40	Szentendrei takarékpénztár	37	38								
				60	Újpesti takarékpénztár	41	42								
				500	Arpádmalom	40	42								
				500	Blumféle	35	37								
				500	Concordia	260	270								
				200	Erzsébet	105	107								
				160	Luiza	145	147								
				200	Molnárök és sütők	202	204								
				500	Hengermalom	770	780								
				300	Victoria	100	105								
				100	Első budapesti	710	715								
				100	Budai gyárudvar	19	20								
				1000	Pannonia	425	430								

Hamburger A.
BUDAPEST.

MINTÁK

Hamburger A.
BUDAPEST.

levélbeli kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

A cég 12,000 állandó vidéki vásárlóval bir.

HAMBURGER ADOLF

hölgydivatáru-raktára

Budapesten, IV, uri-utcza 1. sz. alatt,
ajánlja a t. cz. vidéki közönségnek mindennemű szép, jó és olcsó
gyapot-, szőr-, czérna-, selyem- sat. hölgyruha-kelméi
dús választékát a következő kivonati árjegyzék szerint:

Női ruhakelmek, legdúsabb választékban, rőfönként 30, 40, 50 kr. — frt 1

Mosó-ruhakelmek, perkal- s batisztban rőfönként 25, 30, 35-40 kr.

Posztó-, flanel- és ripsz-gyapjukelmek, rőfönként frt 1, 1.50, 2-2.50 kr.

Selyemszövetek, tafeta, Paille s Grosgrain, rőfönként frt 1.50, 2, 2.50-3.

Selyemgázir-, Illusion- s bálruha-szövetek, rőfönként 60, 80 kr, frt 1-1.50.

Pompador Cachemirok, reggeli pongyolakra, rőfönként 80 kr, frt 1-1.20.

Angol bársonyok, feketék s színesek, rőfönként frt 1, 1.50, 2-2.50.

Selyembársonyok, minden színben, rőfönként frt 3, 4, 5-10.

Ruhaparketok, színesek s mintázottak, rőfönként 30, 35, 40-50 kr.

Gyaszkelmek, lustre-, cachemir-, terno- stb. szövetekben, bármely árban.

Lósőr-, berlini gyapju- s moir-alszoknyák, (juponok) darabonként frt 3, 5, 6-8.

Hölgykalapok, fejkötők s baslikok, darabonként frt 3, 5, 8-10.

Beduinok és burkolók, (legújabb divatezikk) darabonként frt 10, 12, 15-20.

Nagy kendők, Longshawlok és Plaidok, darabonként frt 6, 8, 10-15.

Reczésekendők, berlini gyapjuból, darabonként frt 2, 3, 4-5.

Gyapjukendők, kiesinyek s félnagyok, darabonként frt 1, 1.50, 2-3.

Selymekendők, minden színben, darabonként frt 2, 2.50, 3-4.

Echarpe-ok s brochekekendők, gyapju és selyemből, darabonként 50, 80 kr, frt 1-2.

Moll Fichu-k, eszpekkkel vagy himzetek, darabonként frt 1, 1.50, 2-3.

Agy- s asztalterítők, bármely szín- és minőségben, darabonként frt 5, 6, 8-10.

Nap- és eső-ernyők, nemkülönbön legyezők minden árban.

Fonal- és szliziái vásznak, 30 rőfösek, végenként frt 8, 9, 10-12.

Creas- és bőrvásznak, fehérítettek, 30 rőfösek, végenként frt 10, 12, 14-15.

Rumburgi vásznak, legfinomabbak, 30 rőfösek, végenként frt 15, 18-20.

Irhoni és hollandi vásznak, 50 rőfösek, végenként frt 20, 22, 25-30.

Rumburgi vásznak, kezfionálból, 54 rőfösek, végenként frt 25, 30, 40-50.

Len- s patent-csinvatok, fehérek, 30 rőfösek, végenként frt 10, 12-15.

Czérnakanavaszok, ágyneműekre, 30 rőfösek, végenként frt 8, 10, 12-15.

Nanking, ágyneműekre, sárga és fehér színű, rőfönként 30, 40, 45-50 kr.

Chiffonok, fehérneműekre, (1 vég körülbelül 70 rőf) rőfönként 25, 30, 35-40 kr.

Lepedővásznak, " és " szelések, rőfönként frt 1, 1.20, 1.50-1.80 kr.

Pikét és bordás parketok, fehérek, rőfönként 40, 50, 60, 70 kr.

Derekalj- s butor-csinvatok, színesek, rőfönként 80 kr, frt 1, 1.20-1.50.

Asztali- s kávéabroszok, színesek, minden nagyságban, darabonként frt 3, 4, 5-6.

Len asztali- és törülköző-kendők, tuezatonként frt 6, 8, 10-12.

Csemege-asztalkendők, bármely színben, tuezatonként frt 2.50, 3-4.

Csipekfüggönyök, páronként frt 8, 10-15, rőfönként 50, 75 kr, frt 1.

Butor-ripszek és eretonok, színesek, rőfönként 50, 80 kr, frt 1, 1.50-2.

Mollók, crépe-liszek és tarlatánok, végenként frt 4, 5, 6, 8-10.

Organtinok, fehérek és színesek, végenként frt 1, 1.20, 1.50, 2.

Len-zsebkendők, fehérek és színesek, tuezatonként frt 2, 3, 4, 6-8.

Füzderekak, hölgyek számára, derékosság szerint, darabonként frt 3, 4, 5-6.

Hölgydivatáru-raktára

H O L G Y R U H A K,

bármely kívánt kelméből, választékosan, haladéktalanul s legolcsóbban, a legújabb divat szerint készítenek el.

Mindem megbizás oly pontosan s lelkiismeretes teljesítetik, mintha a megbizó maga jelen volna, s minden eshetileg meg nem felelő áru visszavéteik s a legkészségesebben becséltetik. Megbizások azonnal elintéztetnek.

Hamburger A.
BUDAPEST.

Ingyen mellékletek adatnak:

minden megrende-
léshez: 10-25 frtig egy elegáns legyező.
25-50 frtig egy berlini gyapjukendő.
20-100 frtig egy szép keimeruha.

Hamburger A.
BUDAPEST.

aránylagos árendeményül.

Vidéki megrendelések s bármennyű megbizások minden — habár itt nem jegyzett czikkre, az összes postai utánvétele vagy előleges beküldése mellett, csomagolási díj felszámításán kívül, a legnagyobb figyelemmel haladéktalanul eszközöltetnek.

F E H É R N E M Ű E K,
urak, hölgyek és gyermekek számára, a legjobb minőségben, dús választékban s rendkívül jutányos árakon.